

Honnyi Levelek, Tudositások, és Egyebek.

Nro. 18.

A Magyar Kurir 21-ik darabjához.

Historiai Akták.

Végezte a Raynouard Előadásának: —

„Nékünk a' mi nemzetünkre nézve tisztességeknek lenni látszanak az ilyen jávállások, minthogy azt bizonyítják, hogy bennünket félnek és betsülnek az idegenek. Nem ezek szabnak határt a' mi hatalmunknak; a' megrettent világ kiált a' nemzeteknek közönséges jussokhoz. A' *Pyreneumi* és *Alpes* hegyek 's a' Rénus vize nagy birodalmat vesznek körül, melynek sok tartományai nem tartoztak a' *Liliomok* (a' Királyok) birodalmához: 's még is tsakugyan minden *Diadémák* között fényes és ditsőséges volt a' Frantzia Királyi Korona.“

Ezen kifejezésekért megszólította a' Gyűlés' Előelőlsje az Orátort, ezt mondván neki: *Orátor! a' mit az úr most monda, ellenkezik a' Constitutzióval.* — Raynouard e'képpen felelt vissza: *Itt semmi sem ellenkezik a' Constitutzióval tsak az úrnak itt léte (*).* — Azután e'képpen folytatta *Raynouard* a' beszédet: —

„A' Rénusi Szövetség' *Protektorsága* megszűnik koronánknak tisztességi, titulusa lenni, mihelyest ezen oltalmazást azok a' népek megvetik, mellyekből ez a' szövetség áll. Nyilvánosságos dolog, hogy itt semmi hódoltatásbéli jusról, hanem egy tsupán tsak a' Németeknek hasznos szövetségi titultsról van szó. Ezeket egy hatal-

mas kéz bizonyossá tette vala a' maga segedelme felől; ők ki akarják magokat ezen jó tétemény, mint elhordozhatatlan tereh alól, vonni. Az ő Felsége méltósága kívánja, hogy hagyja magokra ezen nemzeteket. A' mi *Brabantziát* illeti, nekem úgy tetszik, hogy, mivel a' szövetséges hatalmaságok magokat a' *Lüncvillei* Kötéshez akarják tartani, a' Frantzia Birodalom olyan tartományokat, mellyeket vesztés nélkül nehéz lenne megtartani, a' hol az Anglus lélek másokat kizszorítólag uralkodik, 's a' hol az Angliával való kereskedés oly szükségessé lett, hogy azolta, hogy a' Brabantziái tartományok hozzánk tatoltattak, elhervadtak és elszegényedtek, feláldozhat. Nem láttuk-e' kivándorolui, és gazdagságaikat 's hazájok' keresményét ellenségeikhez által viui a' Hollandiai első familiákat?

„Nem kívántatik kétségkívül semmi bátorság arra, hogy az igasságot Monarchánknak eleibe terjeszthessük: hanem ha mingyár minden veszedelemre kitenuók is magunkat, tsakugyan még is inkább akarnánk az ő kegyelmességéből kiesni, mint az ő hozzánk való bizodalmit elárulni; inkább akarjuk életünket, miutannak a' nemzetnek javát, melynek képét viseljük, feláldozni. Semmit ne titkoljunk el. A' mi szerentsétlenségünk a' legmagosabb gráditsra lépett. A' haza, minden határai felől fenyegetteik; a' kereskedés semmivé

(*) A' Constitutzió szerént a' Törvényhozó Gyűlés' jussa volt, hogy magának, mikor tanácskozás végett össze hívattatott, Előelőlt választson. — Ezt Napoleon Császár egy *Senatus Consultum* által elrontván, most maga nevezte volt Reinert, a' *Mas-sai Hertzeget, Előelőlvé.*

tételett; a' szántásvetés nem virágzik; az industria kihalt; és nintsen tsak egy Frantzia is, kinek a' maga vagyonában vagy familiájában valami sebet gyógyíthatni ne kellene. Nem akarunk sok időt tölteni ezen valósággal megesett történetekkel; a' mezei munkás 6 esztendőől fogva nem lát hasznot; tsak nyavajog; munkájának gyümöltse tsak a' kinttart gyarapítja, melly esztendőőrölesztendőre enyész a' szüntelenül semmivé tétetődő kiéhezett armádáknak kívántató segedelmek miatt. A' *Conscriptio* egész Frantzia ország előtt gyűlölséges ostorrá lett, minthogy mind inkább inkább terhesítették. Két esztendőől fogva hárszor kaszálják esztendőnként az embereket. A' czél nélkül való barbarushadakozás elnyeli periodusonként a' neveléstől, kereskedéstől, és mesterségektől elragadtatott ifjúságot. Így hát a' Királyoknak ősi örökségek-é az anyáknak könyhullatásai, és a' népeknek izzadságaik? Eljött az ideje, hogy a' nemzetek ismét szabadon lehellenek; eljött az ideje, hogy a' Hatalmasságok megszűnjének egymás ellen ellenségeskedni, 's egymásnak belső részeiket széllyel szaggatni. Eljött az ideje, hogy a' thronusok magokat megerősítsék, és hogy ne hányattassék tovább Frantzia országnak szemeire az, hogy ő a' világnak más részeire a' 'revoluzió' gyulasztó szikráit akarja széllyel szórni. —

„A' mi Felséges Monarchánk, a' ki a' minket lelkesítő buzgóságnak részese, és a' ki ég attól a' kívánságtól, hogy népeinek hőldogságokat megerősítse, tsak egyedül méltó ennek a' nagy munkának végrehajtására. —

„A' katonai dítösségre és hódoltatásokra vonzó szeretet megtántoríthat egy nemes szívet, hanem egy valóságos hősnek nagy elméje, a' ki a' népek' tsendeségén 's az ezeknek véreken vásároltatott dítösséget megveti, tsak abban a' boldogságban találja fel a' maga nagyságát, melly az ő szerzeménye. A' Frantzia Monarchák

mindenkor abban keresték dítösségeket, hogy koronájokat az Istennek, a' népnek, és a' magok kardjoknak köszönyék, azért, minthogy a' szabadság után mindjárt a' békesség, erkölts, és a' hatalom a' birodalmaknak legerősőbb oszlopaik.“

A' Törvényhozó Gyűlés a' *Lainé* előadásával és a' *Raynouard* beszédjével megegyezőleg készítette a' Császárhoz a' maga megköszönő irását, a' melly ennek nem téttyven, Dec. 31-dikén a' Gyűlést elosztattatta, ilyen válszt intézvén ahoz: —

„En a' ti hozzám intézett írástoknak kinyomtatását megtiltottam. E' támadásra ingerlő. —

„A' Törvényhozó Gyűlésnek tizenegy tizenkettő részre jó polgárokból áll; ezeket én esmerem és betsülöm: egy tizenegy részét rebellisek vagy rossz polgárok teszik, a' kik közé tartoznak azok az öt tagok is, kikből a' Biztosság áll (a' neveik ezeknek *Lainé*, *Raynouard*, *Gallois*, *Maine-de-Birant*, *Claugergues*) *Lainé* áruló; ő az (Angliai) Régens Princzel levelezett a' *Desree* közbenjárása által; én ezt tudom, bizonyágaim vannak réá. A' más négyek néplázasztók. —

„Ez az egy tizenkettő részre a' Gyűlésnek átallyában olyan emberekből áll, a' kik anarchiát (főnelkülvalóságot) kívánnak, és olyanok mint a' *Girondisták*. — Hova vitték ezeknek tselkedeteik *Vergniódot* és az ő több fejeiket? a' vesztőhelyre. Nem most kell tőlem kívánni azt, hogy a' Constituzióban változtatást tegyek, mikor az ellenségnek határainkról való elűztetésekön kell iparkodnunk. Az Alsatziai, *Prache-Comté*, és *Vogesi* népeknek példafokat kell követni. A' lakosok-hozám folyamódtak, hogy küldjek fegyvert, szabad seregvezéreket nekik, valósággal küldöttem is oda Adjutánsokat. —

„Ti nem vagytok a' nemzet' képviselői, hanem a' Departamentomoknak De-

putátusaik. Azért gyűjtöttelek benneteket össze, hogy vigasztalást kapjak tőletek. Nem a', hogy nékem bátorság' dolgában fogyatkozásom volna; hanem reméletemem, hogy azt még nevelni fogja a' törvényhozó Gyűlés: de ő e' helyett megtsalt engem'. A' jó helyett, mellyet tőlete vártam, kárt okozott: de tsakugyan kevés kárt, mert semmi nagyot nem tudott tenni. —

„Ti a' hozzám intézett irás által elválosztani iparkodtatok a' Monarchát a' nemzetől; tsak egyedül én vagyok a' népnek igaz képviselője, 's melyik volna közületek elégséges arra, hogy ezt a' terhet magára vegye? A' thronus tsak egy fából tsuált valami, a' melly bársonnyal van beborítva. —

„Én, tsak egyedül én vagyok a' népnek valóságos képviselője; ha hozzátok alkalmaztatnám magamat, többet kellene által engednem az ellenségnek, mint a' mennyit maga kíván. Három hónapok alatt békességtelc leszen: vagy én semmivé akarok lenni. Hanem most hathatóságot kell mutatnunk: Felkeresem az ellenséget és megverem őtet. —

„Az a' szempillantat, midőn Hünningen ágyúztatik és Beford megtámadtatik, nem jó arra, hogy a' Birodalom' Constituziója 's a' közönséges Hatalom ellen panaszolkodjunk. —

„A' Törvényhozó Oyülés tsak egy részt teszi a' Statusnak, 's még tsak össze sem hasonlítottatják a' Senatussal és a' Status tanátsal. Én azért állok elől a' nemzetben, minthogy néktek a' mostani Constituzió jó. Ha a' Frantzia birodalom valami más olyan Constituziót talalna magának kívánni, melly nékem nem jó lenne, ezt mondanám: Keressetek más Fejedelmet magatoknak. —

„Ellenségeink jobban felmérgecsülve vannak ellenem, mint a' Frantzia birodalom ellen; de hát megengedjem-e azért az Ország'nak feldaraboltatását? Nem fel-

áldozom-e én az én kevélységemet és jussaimat a' békességért? Én valósággal jussokat formálok magamnak; minthogy bátorsággal bírok, és kevély vágyok, minthogy nagy dolgokat tettem Frantzia országért. A' ti hozzám intézett irások nem méltó hozzám és a' Törvényhozó Gyűléshez, és én ezt tsak azért fogom valaha kinyomtattatni, hogy a' Törvényhozó Gyűlést a' nemzet előtt megszegyenítsem. —

„Térjeteek vissza honnyoitokba, még pedig olyan eszmélődéssel, hogy néktek nékem közönségesképen való szemrehányásokat tenni még akkor sem volna jussotok, ha hibát én tennék. Egyéberánt Frantzia országnak nagyobb szüksége van réám, mint nékem Frantzia országra.“

Hogy Napoleon Császár ezen alkalmatossággal *Lainét* elfogatni akarta, 's tsak azért nem tselekedte, hogy a' Politziai Minister a' jelenlévő környűllásokra nézve nem javoslotta, hanem hogy politizai vigyázat alatt és az alá külkötte őtet haza *Bordeaux* városába, hogy ott azután tsakugyan elfogatta; hogy hazáikban a' Törvényhozó Gyűlés' szellyel oszlott tagjai közűlazolta többek is elfogattattak; és hogy a' Császár a' Törvényhozó Gyűlésben fel 's alá járván mérgelődve beszéllet volna: mind ezeket közönséges levelek is írták, de oly sokféleképpen, és oly sok egymásnak ellentmondó környűllásokkal, hogy méltó leszen bizonyosabb tudósításokat várni ezen tárgyak eránt.

Végezeté azon levélnek, melly fenn a' Kurir' utolsó lapján félbe maradt.

„Az Országlószék semmi egyébre való figyelmezés nélkül, tsak azt a' Dekretomot, mellyet az 1811-dik esztendőben erősített-meg a' Kortések' (Spanyol Rendek') gyűlése, melyben a' mondatik, hogy

ne legyen szabad a' Frantzia birodalommal semmi alkura vagy egyezésre, és még csak fegyvernőgyvásra is lépni addig, míg Király ő Felsege tökéletes szabadságba nem helyzetődik — és ezen kívül még azt a' Nagy Britanniával való Kötést forgatván szemel előtt, melyben a' van meghatározotva, hogy Nagy Britanniának közbejövle nélkül Spanyol ország semmi kötésre nem lépik a' Frantzia birodalommal, arra határozta magát, hogy Hertzeg *San Carlosnak* egy irást adjon által, melyben az említett Dekretom belé tétetvén, egyszermind eleibe terjeszti az Országlószerk ő Felsegének, hogy egy ilyen *Alkanak* ratifikaltása, mely különben is minden részeire nézve semmi és semmit érő, lehetetlen volna. —

„Ha szintén ez a' dolog már ennyiben el volt is végeztetve, tsakugyan kötelességének, esmérte lenni a' Spanyol országlószerk a' dolgot a' maga szövetségeseivel is közleni, 's ez által a' maga egyenességének egy ily szép bizonyosságát mutatni. A' Spanyol országlószerk nem lát Napoleonnak ezen lépésében semmit egyebet annál a' gyalázatos kéntelenségnel, mely őtet a' maga minden kinyilatkoztatott nagyravágyó principiumai mellett is a' békességajánlásra kényszerítette. Az Országlószerk kötelességének esmérte lenni, hogy minden gondját a' hadakozásnak folytatására fordítsa, belsőképpen meggyőződve lévén annak jó kimenetele felől, 's magának való hízkelkedéssel szemlélvén a' Fr. birodalomnak azt a' szerentsétlen állapotját, a' mely magát az ő uralkodójának kevély tulajdonságával ily igen ellenkező javallásokban és lépésekben nyilatkoztatta - ki. —

„A' Spanyol Országlószerk reménli végezetre, hogy Nagy Britannia is hasonló gondolatoktól lelkesítettvén, meggyőzi magát a' felől, hogy a' hadakozást az ed-

dig való iparkodással kell mind addig folytatni, míg Frantzia országnak Uralkodója arra nem juttatódik, hogy Európa' tessenességét, mely ily sokáig az ő kielégíthetetlen ditsósségszomjúzásának áldozatja vala, ennekutánna meg ne zavarhassa.“ —

„Költ Madridban 1814-ben, Jan, 10-dik napján.

„Luyando Jósef.

A' Magy. Kurir' Irói a' magok Olvasóikhoz.

Mi úgy gondolkozván, hogy mint más esztendőben, úgy az idén is fognak találatni olyan Olvasóink, a' kik Áprilistől fogva kívánják újságainkat hordatni: jelentjük, hogy mi Áprilistől fogva is küldeni fogunk azoknak, a' kik úgy kívánják: de arra kérjük mind ezeket, hogy ne tsak a' fél esztendőből hátra lévő fertályra, hanem az egész esztendőből hátralévő három fertályokra rendeljék az újságot.

Az árra az újságnak ezen hátra lévő három fertály esztendőre, t. i. Április első napjától fogva December utolsó napjáig 15 Forint.

Találatnak olyanok is tisztelt Olvasóink között, a' kikért az esztendőnek elején tsak három hónapokra tétetett rendelés 5 Forintokkal. Az ilyeneknek újságik most Április' elején megszűnnek: valamint szintén azokéik is meg, a' kik a' fél esztendőre nem egészszen 10, hanem tsak 6, 8, vagy 9 forintot küldöttek.

Az ilyen fertály esztendőre való, vagy féleges fizetés azért igen terbes, hogy mi nem tudván ilyen olvasóinknak szándékjokat, hogy t. i. akarják-e a' fertály esztendőn túl is rendelni az újságot vagy nem, borítékot nekik nem nyomtathatunk, és tsak írott borítékok alatt kéntelenítetünk nekik újságot küldeni, minthogy tsak fél esztendőre nyomtattanak borítékok.